
โครงการเศรษฐกิจชุมชน ของที่ทำการปกครองจังหวัดอุบลราชธานี

โครงการเศรษฐกิจชุมชนเป็นนโยบายเร่งด่วนในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมในระดับหมู่บ้านและตำบลให้มีความเข้มแข็งและมีศักยภาพ ในการเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อให้เกษตรกรกู้ยืมเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ ตามนโยบายโครงการเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน ต้องการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและสร้างโอกาสให้ชุมชนได้เข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยจังหวัดอุบลราชธานีได้รับจัดสรรงบประมาณเงินทุนเศรษฐกิจชุมชนใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 จำนวน 2,788,259.00 บาท และปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 จำนวน 257,200,000.00 บาท รวมทั้งสิ้น จำนวน 259,988,000.00 บาท

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินการโครงการเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งเป็นโครงการเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับชุมชน ที่สนับสนุนเงินทุนให้แก่ประชาชน ร่วมคิดร่วมทำ เพื่อสร้างงานสร้างอาชีพแก่ประชาชน และเป็นโครงการที่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จึงเลือกตรวจสอบโครงการเศรษฐกิจชุมชนจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อทราบผลการดำเนินงานตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลสัมฤทธิ์มีประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด จากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการ เพียงวันที่ 30 กันยายน 2563 ผลการตรวจสอบมีประเด็นข้อตรวจพบ จำนวน 2 ประเด็น และข้อสังเกตจากการตรวจสอบ จำนวน 3 ข้อ ดังนี้

ข้อตรวจพบที่ 1 : การบริหารเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนไม่มีประสิทธิภาพ

จากการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการเงินทุนเศรษฐกิจชุมชนจังหวัดอุบลราชธานี โดยตรวจสอบองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 34 แห่ง เงินทุนเศรษฐกิจชุมชนรวมทั้งสิ้น จำนวน 43,515,205.54 บาท ผลการตรวจสอบเป็นดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลมีเงินทุนเศรษฐกิจชุมชนค้างในบัญชีเงินฝากธนาคารเกิน 50,000.00 บาท ติดต่อกันเกิน 1 ปี องค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 34 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100.00 ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ตรวจสอบ มีเงินฝากธนาคารคงเหลือเกิน 50,000.00 บาท ติดต่อกันเกิน 1 ปี โดยมีเงินฝากธนาคารรวมกันทั้งสิ้น 23,977,380.77 คิดเป็นร้อยละ 55.10 ของเงินทุนเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ตรวจสอบ

2. องค์การบริหารส่วนตำบลมีกลุ่มผู้กู้รายใหม่เพิ่มอย่างน้อยปีละ 1 กลุ่ม

2.1 องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 21 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 61.76 ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ตรวจสอบ ไม่มีกลุ่มใหม่เพิ่มขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

2.2 องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 13 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 38.24 ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ตรวจสอบ มีการปล่อยกู้ให้กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกร นำเงินไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในโครงการ

นอกจากผลการตรวจสอบดังกล่าวข้างต้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้เก็บข้อมูลเงินฝากธนาคารเงินทุนเศรษฐกิจชุมชนของที่ทำการปกครองจังหวัดอุบลราชธานี ณ 30 กันยายน 2563 พบว่า มีเงินฝากธนาคารเงินทุนเศรษฐกิจชุมชนคงเหลือ จำนวน 37,259,650.43 บาท

3. สัญญาที่มีหนี้ค้างชำระเกิน 6 เดือน องค์การบริหารส่วนตำบลต้องตั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายจากการตรวจสอบองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 34 แห่ง พบว่า เพียงวันที่ 30 กันยายน 2563 มีลูกหนี้เงินทุนเศรษฐกิจชุมชนที่ค้างชำระทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยผิวน้ำชำระ จำนวน 366 กลุ่ม โดยเป็นลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ จำนวน 117 กลุ่ม และลูกหนี้ครบกำหนดชำระตามสัญญา จำนวน 249 กลุ่ม

สำหรับลูกหนี้ที่ครบกำหนดชำระตามสัญญา จำนวน 249 กลุ่ม มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ลูกหนี้ปกติชำระหนี้เป็นไปตามสัญญา จำนวน 87 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 34.68 ของกลุ่มที่กู้ยืมและครบกำหนดชำระตามสัญญา

3.2 ลูกหนี้ชำระไม่เป็นไปตามสัญญา จำนวน 162 กลุ่ม แยกเป็นลูกหนี้ค้างชำระ ดังนี้

3.2.1 ลูกหนี้ค้างชำระไม่เกิน 6 เดือน จำนวน 9 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 3.61 ของกลุ่มที่กู้ยืมและครบกำหนดชำระตามสัญญา เป็นเงินต้นจำนวน 247,000.00 บาท ดอกเบี้ย จำนวน 2,130.82 บาท รวมทั้งสิ้น 249,130.82 บาท

3.2.2 ลูกหนี้ค้างชำระเกิน 6 เดือน จำนวน 153 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 61.45 ของกลุ่มที่กู้ยืมและครบกำหนดชำระตามสัญญา (อบต. จำนวน 20 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 55.82 ของ อบต. ที่ตรวจสอบทั้งหมด) เป็นเงินต้น 5,770,128.25 บาท ดอกเบี้ย 5,687,842.69 บาท รวมเป็นเงินค้างชำระทั้งสิ้น 11,457,970.94 บาท โดยมีระยะการค้างชำระ 1 – 5 ปี จำนวน 10 กลุ่ม ระยะเวลาค้างชำระ 6 – 10 ปี จำนวน 4 กลุ่ม และระยะเวลาค้างชำระ 11– 20 ปี จำนวน 139 กลุ่ม และองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 20 แห่ง ไม่ได้ตั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยตามจำนวนเงินที่ทางราชการเสียหาย

การบริหารเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรขาดโอกาสในการนำเงินที่คงค้าง ในบัญชีเงินฝากธนาคารในระดับจังหวัดและระดับตำบล จำนวน 61,237,037.20 บาท และหนี้ที่ค้างชำระเกิน 6 เดือน จำนวน 11,457,970.94 บาท ไปประกอบอาชีพตามวัตถุประสงค์โครงการที่จะส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพเป็นของตนเอง และมีรายได้เพิ่มขึ้นโดยให้ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ โดยสาเหตุสำคัญเนื่องจากคณะกรรมการบริหารเงินทุนในทุกกระดับ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ไม่ได้มีการศึกษากฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งขาดการติดตาม กำกับ ดูแล การดำเนินงานโครงการ

ข้อตรวจพบที่ 2 : กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรไม่ดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์การกู้ยืม

จากการตรวจสอบกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกร จำนวน 188 กลุ่ม พบว่า

1. กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกร มีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์การกู้ยืมและดำเนินกิจกรรมลักษณะในรูปกลุ่ม จำนวน 29 คิดเป็นร้อยละ 15.43 ของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่ตรวจสอบ โดยกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกร มีการดำเนินการ ดังนี้

1.1 กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกร มีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์การกู้ยืมและดำเนินกิจกรรมลักษณะในรูปกลุ่ม ตามแนวทางหลัก 5 ก ครบถ้วน จำนวน 14 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 7.45 ของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่ตรวจสอบ

1.2 กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกร มีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์การกู้ยืมและดำเนินกิจกรรมลักษณะในรูปกลุ่ม แต่ไม่ครบถ้วนตามแนวทางหลัก 5 ก จำนวน 15 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 7.98 ของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่ตรวจสอบ

2. กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรไม่ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์การกู้ยืมและไม่ได้ดำเนินกิจกรรมลักษณะในรูปกลุ่มตามแนวทางหลัก 5 ก จำนวน 159 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 84.57 ของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่ตรวจสอบ โดยกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรนำเงินที่ขอกู้ไปดำเนินการ ดังนี้

2.1 กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรยังไม่ได้ดำเนินการกิจกรรม จำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 0.53 ของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่ตรวจสอบ

2.2 กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกร นำเงินกู้ที่ได้รับไปแบ่งให้เป็นรายบุคคล จำนวน 107 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 56.91 ของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่ตรวจสอบ

2.3 กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกร จัดซื้อวัตถุดิบ /วัสดุ/สิ่งของตามวัตถุประสงค์ที่กู้ยืมแล้วนำไปแบ่งให้เป็นรายบุคคล จำนวน 34 กลุ่มคิดเป็นร้อยละ 18.09 ของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่ตรวจสอบ

2.4 กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกร นำเงินไปปล่อยกู้ต่อ จำนวน 12 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 6.38 ของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่ตรวจสอบ

2.5 กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกร นำเงินไปบริหารจัดการเพียงผู้เดียว โดยสมาชิกรายอื่นร่วมกู้แต่ไม่ร่วมดำเนินกิจกรรม จำนวน 5 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 2.66 ของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่ตรวจสอบ

กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรไม่ดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์การกู้ยืม โดยไม่ดำเนินการในรูปกลุ่ม ส่งผลให้ไม่สามารถเก็บหนี้แต่ละรายได้ครบถ้วนส่งผลให้การชำระหนี้ไม่เป็นไปตามสัญญา มีหนี้ค้างจำนวน 4,719,770.47 บาท และการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชน จำนวน 13,108,253.00 บาท โดยสาเหตุที่สำคัญเนื่องจาก คณะกรรมการบริหารเงินทุนตามโครงการเศรษฐกิจชุมชนระดับตำบล และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ไม่ได้มีการศึกษากฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง และขาดการติดตาม กำกับ ดูแล การดำเนินงานของกลุ่ม

ข้อสังเกตอื่นจากการตรวจสอบ 1 : องค์การบริหารส่วนตำบลที่ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลส่งคืนเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนยังไม่ครบถ้วน

จากรายงานสรุปเงินโครงการเศรษฐกิจชุมชนของที่ทำการปกครองจังหวัดอุบลราชธานี เพียงวันที่ 30 กันยายน 2563 องค์การบริหารส่วนตำบลที่ยกฐานะเป็นเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลยุบรวม จำนวน 36 แห่ง ได้รับจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งสิ้น จำนวน 43,568,776.00 บาท และมีการนำเงินทุนส่งคืนแล้ว จำนวน 26,715,923.08 บาท และจากการสุ่มตรวจสอบเทศบาลตำบลเหล่าเสือโก้ก พบว่า เพียงวันที่ 30 กันยายน 2563 มีลูกหนี้เงินทุนเศรษฐกิจชุมชน จำนวน 2 กลุ่ม เป็นเงินต้น 113,576.65 บาท โดยเทศบาลให้เหตุผลในการยังไม่ตั้งงบประมาณชดใช้เนื่องจากมีการติดตามหนี้จากลูกหนี้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้มีการฟ้องลูกหนี้ในปี พ.ศ. 2562 แล้ว

ข้อสังเกตอื่นจากการตรวจสอบ 2 : คณะกรรมการบริหารเงินทุนเศรษฐกิจชุมชนระดับตำบลอนุมัติเงินกู้เกินอำนาจอนุมัติ

จากการตรวจสอบ กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกร จำนวน 188 กลุ่ม พบว่า มีการอนุมัติเงินกู้ที่เกินอำนาจอนุมัติของคณะกรรมการบริหารเงินทุนเศรษฐกิจชุมชนระดับตำบล จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเลี้ยงโค บ้านนาพิน หมู่ 2 ตำบลนาพิน อำเภอตระการพืชผล ได้รับอนุมัติเงินกู้ จำนวน 150,000.00 บาท กลุ่มเลี้ยงหมู บ้านโคกจาน หมู่ 1 ตำบลโคกจาน อำเภอตระการพืชผล ได้รับอนุมัติเงินกู้ จำนวน 140,000.00 บาท และกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการเกษตร บ้านหนองไฮ หมู่ 1 ตำบลหนองไฮ อำเภอสำโรง ได้รับอนุมัติเงินกู้ จำนวน 135,598.00 บาท

ข้อสังเกตอื่นจากการตรวจสอบ 3 : เงินทุนเศรษฐกิจชุมชนไม่ครบถ้วน

จากการตรวจสอบข้อมูลจากงบแสดงฐานะการเงิน ณ 30 กันยายน 2563 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบก พบว่า มีลูกหนี้เงินทุน จำนวน 406,600.00 บาท เงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ชื่อบัญชี เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน อบต.เหล่าบก บัญชีที่ 2 เลขที่บัญชี 019912625000 มียอดเงินฝาก จำนวน 826,056.51 บาท รวมเป็นเงินทุนทั้งสิ้น 1,232,656.51 บาท ซึ่งตามข้อมูลดังกล่าวไม่ปรากฏจำนวนเงินทุนที่จัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 จำนวน 140,000.00 บาท

ข้อเสนอแนะ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีข้อเสนอแนะ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี พิจารณาดำเนินการดังนี้

1. ให้สำรวจความประสงค์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ว่าประสงค์จะดำเนินการบริหารเงินทุนเศรษฐกิจชุมชนต่อไปหรือไม่ หากองค์การบริหารส่วนตำบลใดประสงค์จะดำเนินการต่อให้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

ระดับจังหวัด

1. ให้กำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานของอำเภอและองค์การบริหารส่วนตำบล โดยกำหนดเป็นประเด็นการตรวจงานในหน้าที่ของปลัดจังหวัด

2. มอบหมายเจ้าหน้าที่ของที่ทำการปกครองจังหวัดให้รับผิดชอบงานโครงการเศรษฐกิจชุมชนให้ชัดเจน และกำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบศึกษาทำความเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. 2541 และที่แก้ไขเพิ่มเติมหนังสือสั่งการ เพื่อสามารถทำหน้าที่ในการสนับสนุน ส่งเสริม ติดตามประเมินผล การดำเนินงานตามโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. แจ้งเทศบาลตำบลทุกแห่งให้ยืนยันข้อมูลการส่งคืนเงินทุนเศรษฐกิจชุมชน (เงินทุนที่รับจัดสรร เงินสมทบจากองค์การบริหารส่วนตำบล ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร และดอกเบี้ยค่าปรับผิดสัญญา) และหากพบว่าเทศบาลตำบลใดยังส่งคืนเงินทุนเศรษฐกิจชุมชนไม่ครบถ้วน สั่งการให้เทศบาลตำบลตั้งงบประมาณขอใช้คืนเงินทุนเศรษฐกิจชุมชนตามระเบียบโดยเร็วต่อไป หากเทศบาลใดละเลยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบให้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

4. พิจารณาโอนเงินจากบัญชีเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเงินค้างบัญชีตั้งแต่ 50,000.00 บาทขึ้นไป ติดต่อกันเกิน 1 ปี กลับมารวมไว้ที่บัญชีเงินทุน

โครงการเศรษฐกิจชุมชนของจังหวัด เพื่อพิจารณาอนุมัติคำขอของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรกลุ่มอื่นโดยเร็ว หากภายในระยะเวลา 1 ปี ไม่มีกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลใดประสงค์จะกู้เงิน ให้จังหวัดพิจารณาโอนเงินคืนกรมการปกครองต่อไป

5. ติดตามและรวบรวมรายงานฐานะทางการเงินของเงินทุนหมุนเวียน และผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล รายงานให้กรมการปกครองทราบภายในวันที่ 10 ของเดือนมกราคม เมษายน กรกฎาคม และตุลาคม

ระดับอำเภอ

1. ให้กำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้การดำเนินงานโครงการเป็นตามระเบียบหนังสือสั่งการ เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเป็นไปตามวัตถุประสงค์โครงการ

2. ให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ให้รับผิดชอบในการสนับสนุน ส่งเสริม ติดตามประเมินผล กำกับดูแลการดำเนินงานตามโครงการของกลุ่มต่าง ๆ และ และพิจารณาแต่งตั้งผู้มีความรู้ด้านบัญชีทำการตรวจสอบบัญชีการเงินของเงินทุน แล้วรายงานผลการตรวจสอบบัญชีดังกล่าวตามระเบียบฯ ข้อ 29 และกำกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบศึกษาทำความเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. 2541 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หนังสือสั่งการ เพื่อสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. กำกับให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำการอนุมัติโครงการเฉพาะวงเงินไม่เกิน 100,000.00 บาท และกระทำโดยคณะกรรมการบริหารเงินทุนตามโครงการเศรษฐกิจชุมชนระดับตำบล เท่านั้น รวมทั้งให้พิจารณากลับกรองโครงการ ความเป็นไปได้ การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรต้องเข้าลักษณะกลุ่มสอดคล้องกับหลักเกณฑ์วัตถุประสงค์ของโครงการจึงสามารถอนุมัติได้ หากวงเงินเกิน 100,000.00 บาท ให้เสนอคณะกรรมการพัฒนาอำเภอหรือคณะกรรมการพัฒนาจังหวัดเพื่อพิจารณาอนุมัติตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

4. ให้ทุกอำเภอตรวจสอบสัญญาเงินกู้โครงการเศรษฐกิจชุมชนทุกสัญญา และรวบรวมข้อมูลจำนวนเงินที่กู้ยืม จำนวนเงินที่ชำระ ดอกเบี้ยที่ผิदनชำระให้เป็นปัจจุบัน และตรวจสอบว่ามีสัญญาที่ผิदनชำระหรือผิदनชำระเกินกว่าระยะเวลา 6 เดือน นับตั้งแต่วันผิदन แล้วดำเนินการ ดังนี้

4.1 กรณีกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรผิदनชำระเกินกว่าระยะเวลา 6 เดือน ให้องค์การบริหารส่วนตำบลตั้งงบประมาณชดใช้เท่ากับจำนวนเงินที่ทางราชการเสียหายชดใช้คืนโดยเร็ว

4.2 กรณีสัญญาเงินทุนเศรษฐกิจชุมชนขาดอายุความ และองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถตกลงหรือประนีประนอมยอมความกับกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับการชำระหนี้ได้ และทำให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ต่อไป

4.3 กรณีสัญญาเงินทุนเศรษฐกิจชุมชนผิदनชำระหนี้ตามสัญญา กำกับให้องค์การบริหารส่วนตำบล และผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเร่งรัด ติดตามทวงถามการชำระหนี้ พร้อมทั้งแจ้งกลุ่มอาชีพและกลุ่มเกษตรกรชำระดอกเบี้ยผิदनชำระตามอัตราที่กฎหมายกำหนด และองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มีอำนาจในการบริหารสัญญาต้องดำเนินการคดีตามกฎหมายอย่าให้ขาดอายุความหรือเกิดความเสียหาย และรายงานให้อำเภอในฐานะผู้กำกับดูแลทราบ

5. เงินทุนเศรษฐกิจชุมชนที่คงค้างอยู่ในบัญชีเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนของอำเภอ เมื่ออำเภอได้ทำการประชาสัมพันธ์ให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบแล้ว หากไม่มีองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรประสงค์จะกู้ยืมเงินทุน ภายในระยะเวลา 1 ปี ให้อำเภอนำเงินส่งคืนจังหวัดต่อไป

6. ติดตามและรวบรวมรายงานฐานะทางการเงินของเงินทุนหมุนเวียน และผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล รายงานให้จังหวัดทราบภายในวันที่ 5 ของเดือนมกราคม เมษายน กรกฎาคม และตุลาคม

ระดับองค์การบริหารส่วนตำบล

1. ให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบโครงการเศรษฐกิจชุมชน ให้ชัดเจน และแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารเงินทุนตามโครงการเศรษฐกิจชุมชนระดับตำบลให้เป็นปัจจุบัน พร้อมกำชับคณะผู้บริหาร คณะกรรมการบริหารเงินทุนตามโครงการเศรษฐกิจชุมชนระดับตำบล เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้ศึกษาทำความเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. 2541 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หนังสือสั่งการ เพื่อสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกู้เงินทุนเศรษฐกิจชุมชนให้กับกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรอื่นในพื้นที่ เพื่อไม่ให้เงินค้างในบัญชีเงินฝากธนาคารขององค์การบริหารส่วนตำบลเกินกว่า 50,000.00 บาท ขึ้นไป ติดต่อกันเกินกว่า 1 ปี รวมทั้งเงินทุนเศรษฐกิจชุมชนที่อยู่ในบัญชีเงินฝากธนาคารของจังหวัดด้วยเพื่อให้เกิดการหมุนเวียนของเงินทุนอย่างต่อเนื่อง

3. กำชับคณะกรรมการบริหารเงินทุนตามโครงการเศรษฐกิจชุมชนระดับตำบล ในการอนุมัติโครงการที่กลุ่มขอกู้ ให้พิจารณากลับกรองถึงเหตุความจำเป็น ความเป็นไปได้ สามารถดำเนินการได้จริง และมีลักษณะการดำเนินงานเป็นกลุ่ม โดยไม่นำหลักเกณฑ์การจัดสรรการกู้เงินหมู่บ้านละ 100,000.00 บาท มาเป็นเกณฑ์ในการอนุมัติโครงการให้กับกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกร

4. ดำเนินการออกตรวจนิเทศโครงการของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกร เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่มให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ อย่างน้อยเดือน 1 ครั้ง หากพบว่ากลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับอนุมัติให้กู้ยืมเงินทุน นำเงินไปดำเนินการเป็นรายบุคคล ถือว่าเป็นการดำเนินการไม่เป็นไปตามสัญญาให้องค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาเรียกเงินคืนทันที

5. เร่งรัด ติดตาม การชำระหนี้ตามงวดสัญญากำหนด หากกลุ่มผิดนัดชำระหนี้เกินกว่าระยะเวลา 6 เดือน นับตั้งแต่วันผิดนัดให้องค์การบริหารส่วนตำบลรายงานให้อำเภอทราบ และให้ตั้งงบประมาณเท่าจำนวนเงินที่ทางราชการเสียหายชดใช้คืนภายในปีงบประมาณถัดไป รวมทั้งให้แจ้งกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรชำระดอกเบี้ยผิดนัดชำระตามอัตราที่กฎหมายกำหนด และในการบริหารสัญญาต้องดำเนินคดีตามกฎหมายอย่าให้ขาดอายุความหรือเกิดความเสียหายแก่รัฐ

6. ให้ตรวจสอบสัญญาที่ครบกำหนดชำระ แต่ลูกหนี้ไม่ชำระหรือชำระแต่ไม่ครบถ้วน โดยเฉพาะลูกหนี้ที่ค้างชำระเกินระยะเวลา 10 ปี ให้ตรวจสอบว่าสัญญายังมีอายุความอยู่หรือไม่อย่างไร หากยังมีอายุความให้เร่งรัดดำเนินการตามกฎหมายโดยด่วน หากอายุความของสัญญาสิ้นสุดแล้วให้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและหาผู้รับผิดชอบชดใช้ในความผิดละเมิดต่อไป

7. จัดทำรายงานฐานะทางการเงินของเงินทุนหมุนเวียน และผลการดำเนินงานตามแบบรายงานที่กำหนดท้ายระเบียบให้นายอำเภอทราบภายในวันที่ 1 ของเดือนมกราคม เมษายน กรกฎาคม และตุลาคม

2. แจ้งปลัดจังหวัดรวบรวมปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานเงินทุนเศรษฐกิจชุมชน พิจารณาทบทวนสภาพปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการเงินทุนเศรษฐกิจชุมชน ว่ายังมีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการโครงการต่อไปหรือไม่ เนื่องจากปัจจุบันมีกองทุนหมุนเวียนอื่นให้กลุ่มกู้ยืมค่อนข้างมาก และกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรกู้ยืมแล้วไม่มาชำระหนี้ตามสัญญา เป็นหนี้ค้างชำระนานหรือขาดอายุความ และไม่ได้ดำเนินการเป็นกลุ่ม ซึ่งกรณีดังกล่าวปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้แจ้งตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0310.3/ว 2287 ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2554 เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการดำเนินโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. 2541 ตามผลการตรวจสอบแนะนำของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เมื่อปี 2554 แล้ว ซึ่งมีระยะเวลาล่วงมา 10 ปี แล้ว แต่ผลการดำเนินการดังกล่าวยังไม่ได้รับการแก้ไขและมีผลการตรวจสอบลักษณะเดียวกัน คือการดำเนินการกู้ยืมของกลุ่มเกษตรกรนำเงินไปจ่ายเป็นรายบุคคลไม่เป็นลักษณะกลุ่ม มีหนี้ค้างชำระนาน และองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้ตั้งงบประมาณขอใช้ ขาดการเร่งรัด ติดตามทวงถามการชำระหนี้ทั้งระดับตำบลและระดับอำเภอ รวมทั้งมีเงินที่ค้างอยู่จังหวัดค่อนข้างมากไม่มีการเคลื่อนไหวของบัญชีเพื่อให้กลุ่มกู้ยืมหรือนำไปใช้ประโยชน์ จึงเห็นควรให้จังหวัดนำเสนอปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขให้กรมการปกครองในฐานะหน่วยรับงบประมาณ เสนอผ่านผู้มีอำนาจ ควบคุมกำกับไปยังกระทรวงมหาดไทยเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเงินดังกล่าวต่อไป

3. กรณีเงินทุนเศรษฐกิจไม่ครบถ้วนขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบก อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ตั้งกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อตรวจสอบยอดเงินทุน จำนวน 140,000.00 บาท หากพบว่าทำให้รัฐเกิดความเสียหายให้หาผู้รับผิดชอบและดำเนินการตามควรแก่กรณีและอำนาจหน้าที่ต่อไป

สรุปผลการตรวจสอบ

การดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชนจังหวัดอุบลราชธานียังไม่สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมในระดับหมู่บ้านและตำบลให้มีความเข้มแข็งและมีศักยภาพ เพื่อให้เกษตรกรกู้ยืมเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ ทั้งจากการบริหารเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนไม่มีประสิทธิภาพ โดยมีเงินทุนเศรษฐกิจชุมชนค้างในบัญชีเงินฝากธนาคารในระดับจังหวัดและระดับตำบล จำนวน 61,237,037.20 บาท มีหนี้ค้างชำระเกิน 6 เดือน สูงถึง 11,457,970.94 บาท ซึ่งทำให้เงินทุนหมุนเวียนไม่ได้ถูกนำไปใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับชุมชน และการดำเนินการของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์การกู้ยืม ซึ่งมากกว่าร้อยละ 50 กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่ตรวจสอบ นำเงินกู้ที่ได้รับมาแบ่งเงินเพื่อนำไปใช้จ่ายเป็นรายบุคคล ไม่ดำเนินการในลักษณะกลุ่ม ไม่เกิดการร่วมคิดร่วมทำ รวมกลุ่มเพื่อก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ เงินทุนหมุนเวียนไม่ถูกนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์โครงการ จำนวน 13,108,253.00 บาท

